

Na osnovu člana 40., a u vezi sa članom 16. stav (4), članom 17. stav (12), članom 19. stav (5), članom 25. stav (4), te članom 32. stav (6) Zakona o radnom vremenu, obaveznim odmorima mobilnih radnika i uređajima za bilježenje u cestovnom prijevozu («Službene glasnik BiH», broj 48/10), ministar prometa i komunikacija Bosne i Hercegovine u saradnji sa Institutom za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine i nadležnim entitetskim zavodima za metrologiju, te entitetskim ministarstvima nadležnim za poslove cestovnog saobraćaja i Odjelom za javne poslove Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, donosi

PRAVILNIK O RADIONICAMA I TAHOGRAFIMA (Službeni glasnik BiH, broj: 4/11)

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Pravilnika)

(1) Ovim pravilnikom propisuju se uvjeti koje mora ispunjavati radionica za dobijanje rješenja za radionicu za obavljanje djelatnosti provjere i pregleda, ugradnje i ispitivanja, popravka i demontaže uređaja za bilježenje, prenošenje podataka s uređaja za bilježenje, utvrđivanje nemogućnosti prijenosa podataka s uređaja za bilježenje, uklanjanje i demontiranje uređaja za bilježenje, te izrađivanje i postavljanje identifikacijske oznake-naljepnice, ispitivanje ograničivača brzine, aktiviranje digitalnog tahografa, kalibriranja, plombiranja, sadržaj zahtjeva za izdavanje dozvole i njegovo produženje, oblik i sadržaj oglasne table radionice, te postupak i način obavljanja nadzora nad radionicama.

(2) Ovim pravilnikom propisuju se tehnički uvjeti koje moraju ispunjavati uređaji za bilježenje u cestovnom saobraćaju kojim se osigurava upis vremena vožnje članova posade vozila, vremena provedenog u obavljanju profesionalne aktivnosti koja ne predstavljaju upravljanje vozilom, vremena odmora, brzine kretanja vozila i prijedene udaljenosti, izvedbeni zahtjevi za uređaje za bilježenje i tahografski listići, uvjeti za ugradnju, aktivaciju, ispitivanje, pregled, kalibriranje, plombiranje i popravak uređaja za bilježenje, tipsko ispitivanje uređaja za bilježenje, tipsko ispitivanje tahografskih listića, izgled službene oznake, uputstva za upotrebu i ispitivanje ograničivača brzine.

Član 2.

(Definicije)

U smislu ovoga pravilnika, pored pojmova definiranih Zakonom o radnom vremenu, obaveznim odmorima mobilnih radnika i uređajima za bilježenje u cestovnom prijevozu (u daljem tekstu: Zakon), pojedini pojmovi imaju slijedeće značenje:

a) „tahografski listić” je listić koji se ulaže u analogni tahograf na kojem igla pisača neprekidno bilježi podatke koji moraju trajno ostati zabilježeni;

b) „konstanta „k” tahografa” je veličina koja predstavlja vrijednost ulaznog signala potrebnog za pokazivanje i zapisivanje dužine prijedenoga puta od 1 km, a izražava se brojem okretaja po kilometru ($k = \dots \text{okr}/\text{km}$) ili impulsima po kilometru ($k = \dots \text{imp}/\text{km}$);

c) „konstanta „w” vozila” je veličina koja predstavlja vrijednost izlaznog signala na priključnom mjestu tahografa i vozila (na mjenjaču ili na osovini točka), i to pod normalnim uvjetima ispitivanja dužine prijedenoga puta od jednog kilometra, a izražava se brojem okretaja po kilometru ($w = \dots \text{okr}/\text{km}$) ili impulsima po kilometru ($w = \dots \text{imp}/\text{km}$);

d) „radni obim pogonskog točka vozila „l” ” je srednja vrijednost dužine prijeđenoga puta pogonskog točka kod punog okretaja u normalnim uvjetima ispitivanja i propisanom postupku, a izražava se u obliku: „l =... mm”;

e) „ograničivač brzine” je uređaj u sklopu pogonskog motora koji ograničava brzinu kretanja motornog vozila.

Član 3.

(Vrste radionica)

(1) Radionica je ovlašteni subjekt u čijim prostorima se obavljaju djelatnosti kontrole, ispitivanja i servisiranja tahografa.

(2) Radionice mogu biti kontrolne, ispitne i servisne.

(3) Kontrolne radionice mogu obavljati djelatnosti iz člana 13. ovog pravilnika.

(4) Ispitne radionice mogu obavljati djelatnosti iz čl. 5., 6., 7., 8., 13., 14. i 15. ovog pravilnika.

(5) Servisne radionice mogu obavljati djelatnosti iz čl. 5., 6., 16., 17., 18., 19. i 20. ovog pravilnika.

(6) Radionice iz stava (5) ovog člana, ukoliko ispunjavaju propisane uvjete, mogu dobiti Rješenje nadležnog organa za obavljanje djelatnosti iz čl. 7., 8., 13., 14. i 15. ovog pravilnika.

Član 4.

(Vrste djelatnosti)

(1) Radionici se sa Rješenjem, može odobriti obavljanje djelatnosti na analognim tahografima i/ili digitalnim tahografima.

(2) U radionici za analogni tahograf mogu se obavljati slijedeće djelatnosti: ugradnja, ispitivanje, provjera i pregled, popravak, plombiranje, uklanjanje i postavljanje naljepnica.

(3) U radionici za digitalni tahograf mogu se obavljati slijedeće djelatnosti: ugradnja, aktivacija, ispitivanje, provjera i pregled, popravak, kalibracija, plombiranje, prenošenje podataka i procjena nemogućnosti prijenosa podataka, uklanjanje i postavljanje naljepnica.

II. DJELATNOSTI RADIONICA

Član 5.

(Ugradnja)

(1) Ugradnja je postupak ugrađivanja tahografa u motorno vozilo. Pri ugradnji tehničar je dužan koristiti uputstva proizvođača tahografa i proizvođača motornog vozila.

(2) Nakon ugradnje tahografa u vozilo, radionica je dužna postupati u skladu s odredbama čl. 6. do 15. ovog pravilnika.

Član 6.

(Aktiviranje i upotreba)

(1) Tehničar je dužan odmah nakon ugradnje digitalnog tahografa aktivirati isti.

(2) Poslodavac i vozač moraju osigurati ispravno funkcioniranje tahografskog uređaja i pravilno korištenje u skladu sa zahtjevima datim u Prilogu I koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 7.

(Ispitivanje tahografa)

(1) Ispitivanje je postupak kojim se provjerava usklađenost novog, korištenog ili popravljenog tahografa sa zahtjevima ispravnosti rada i tačnosti propisanim u Prilogu II i Prilogu III koji čine sastavni dio ovog pravilnika.

(2) Pri postupku ispitivanja, radionica je dužna primjenjivati uputstva proizvođača tahografa koje se odnose na tip tahografa i/ili ograničivač brzine. Ispitivati se može samo tahografski uređaj na kojem je neoštećena plomba koja spriječava neovlašteno otvaranje njegovog kućišta i mora biti označena žigom radionice koja ima rješenje za popravak tahografskih uređaja.

(3) Ispitivanje se provodi nakon svake ugradnje ili popravke tahografa koje mora biti izvedeno u skladu s članom 5. ovog pravilnika, odnosno najkasnije dvije godine od zadnjeg ispitivanja, u skladu sa prilozima iz stava (1) ovog člana.

(4) Ispitivanje može obaviti ista osoba koja je ugradila tahograf u skladu s članom 5. ovog pravilnika. Pri postupku ispitivanja obavlja se i kalibriranje u skladu s članom 12. ovog pravilnika.

(5) Tokom postupka ispitivanja analognog tahografa izrađuje se zapis na tahografskom listiću i utvrđuje se da li analogni tahograf zadovoljava zahtjeve iz stava (1) ovog člana.

(6) Radionica pohranjuje originalni primjerak tahografskog listića iz stava (5) ovog člana. Kopija primjerka tahografskog listića predaje se naručiocu ispitivanja na njegov zahtjev.

(7) Pri postupku ispitivanja digitalnog tahografa izrađuje se ispis rezultata ispitivanja i utvrđuje se da li digitalni tahograf zadovoljava zahtjeve iz stava (1) ovog člana.

(8) Radionica pohranjuje originalan ispis rezultata ispitivanja iz stava (7) ovog člana. Kopija ispisa predaje se naručiocu ispitivanja na njegov zahtjev.

(9) Žigom za utiskivanje osigurava se neovlašteno demontiranje spojeva tahografa, odnosno slijedećih dijelova:

- a) završeci spojeva između tahografa i vozila,
- b) naprava za prilagođavanje i spojno mjesto gdje je ona uključena u spojni vod,
  - 1) preklopna naprava vozila s dva ili više prijenosnih odnosa osovina,
  - 2) spojevi, naprave za prilagođavanje i preklopne naprave s drugim dijelovima tahografa.

(10) U skladu sa odredbama AETR Sporazuma, žig za utiskivanje ima kružni oblik promjera 7 mm. Krug je podijeljen na dvije jednake polovine.

U gornjoj polovini kruga se nalazi oznaka „BIH 31”, a u donjoj polovini kruga se nalazi brojna oznaka radionice. Brojna oznaka radionice je jedinstvena i ne može se ponavljati, a određuje je institucija koja izdaje Rješenje. Ispred broja radionice dodaje se početni broj, i to umjesto „X”: za radionice sa sjedištem u Federaciji BiH broj „1”, za radionice sa sjedištem u Republici Srpskoj broj „2” i za radionice sa sjedištem u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine broj „3”. Žig je izrađen tako da su natpisi istaknuti u odnosu na podlogu žiga.

Žig se može naručiti samo na osnovu važećeg rješenja i mora izgledati kao na crtežu:

(11) Ako rezultat ispitivanja odgovara propisanim zahtjevima iz stava (1) ovog člana, izdaje se Potvrda o ispitivanju te ispunjava naljepnica sa oznakama bitnim za upotrebu tahografa, kao i naljepnica koja označava konstantu „k”. Naljepnice su odštampane na Potvrdi o ispitivanju i moraju se nakon popunjavanja ukloniti s Potvrde o ispitivanju i zalijepiti na prikladno mjesto u kabini vozila pokraj ili u tahograf. Zalijepljene naljepnice moraju biti jasno vidljive i osigurane zaštitnom folijom.

(12) Potvrda o ispitivanju se izdaje i ako se utvrdi da tahograf ne odgovara propisanim zahtjevima iz stava (1) ovog člana, u kojem se slučaju u Potvrdu upisuju rezultati ispitivanja i opis neispravnosti.

(13) Žig iz stava (10) i potvrda iz stava (11) ovog člana, izdate od ovlaštene Radionice važe na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Član 8.

(Ispitivanje ograničivača brzine)

(1) Ispitivanjem ograničivača brzine provjerava se da li je ispravno postavljena granična brzina V_{max} i da li ograničava brzinu kretanja vozila u okviru granice dozvoljenih odstupanja.

(2) Ispitivanje ograničivača brzine provodi se zajedno s ispitivanjem i kontrolom tahografa.

(3) Postupci ispitivanja ograničivača brzine moraju biti provedeni tako da se ispitivanje vrši u stanju mirovanja vozila.

(4) Kod vozila koja su konstruktivno izvedena tako, da se ne može izvršiti ispitivanje ograničivača brzine u stanju mirovanja postavljanjem signala V_{set} iz tahografa, već je za to potrebna propisana oprema proizvođača vozila, radionica će potvrditi ispravnost ograničivača brzine na osnovu važeće potvrde o ispravnosti, izdate od ovlaštenog servisa proizvođača vozila.

Član 9.

(Ovlaštenje za ispitivanje ograničivača brzine)

Ovlaštenje za ispitivanje ograničivača brzine mogu dobiti one ovlaštene radionice za ispitivanje tahografa koje imaju:

- a) osposobljenog službenika za ispitivanje ograničivača brzine od strane proizvođača vozila, proizvođača ograničivača brzine ili njihovih ovlaštenih zastupnika;
- b) postupke za ispitivanje ograničivača brzine od proizvođača vozila ili proizvođača ograničivača brzine;
- c) opremu i pribor predviđenu postupcima za ispitivanje navedene u postupcima za ispitivanje ograničivača brzine.

Član 10.

(Potvrda o ispitivanju)

(1) Potvrda o ispitivanju mora sadržavati slijedeće podatke:

- a) o radionici:
  - 1) naziv, sjedište i oznaka radionice,
  - 2) ime tehničara koji je izvršio ispitivanje,
  - 3) broj ispitne kartice ako se radi o ispitivanju digitalnog tahografa;
- b) o motornom vozilu:
  - 1) naziv i sjedište pravnog lica, odnosno ime i prezime vlasnika / korisnika vozila,

- 2) broj šasije vozila i registarska oznaka,
  - 3) marka, proizvođač i tip motornog vozila,
  - 4) stanje brojača kilometara,
  - 5) radni opseg pogonskih točkova i njihova dimenzija,
  - 6) nekorigirana konstanta motornog vozila „w“,
  - 7) pritisak pneumatika pogonskih točkova prema uputstvima proizvođača vozila,
  - 8) tip ograničivača brzine i njegova postavljena brzina (V_{max}), ako je ugrađen u vozilo i ako se za njega zahtijeva pregled, u skladu s propisima u vezi ograničivača brzine;
- c) o tahografu:
- 1) proizvođač, tip, serijski broj, službena oznaka tipa tahografa,
  - 2) konstanta tahografa „k“;
- d) o pruženim uslugama:
- 1) datum i vrijeme završetka ispitivanja
  - 2) svrha ispitivanja,
  - 3) rezultati ispitivanja,
  - 4) potpis tehničara koji je izvršio ispitivanje,
  - 5) izjava o usklađenosti tahografa sa zahtjevima iz Priloga II, odnosno Priloga III ovog pravilnika.

(2) Potvrda o ispitivanju izrađuje se u dva primjerka sa jedinstvenim serijskim brojem. Jedan primjerak uručuje se naručiocu, a drugi pohranjuje radionica.

(3) Potvrdi o ispitivanju koja se pohranjuje u radionici, prilaže se tahografski listić s ispisom nastalim tokom postupka ispitivanja analognog tahografa ili ispis rezultata pregleda nastalim tokom postupka pregleda digitalnog tahografa.

(4) Potvrda o ispitivanju tahografa važi dvije godine.

(5) Izgled Potvrde o ispitivanju dat je u Prilogu broj 4. i čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 11.

(Naljepnice)

(1) Na potvrdi iz člana 10. ovog pravilnika se nalazi naljepnica, koja čini sastavni dio potvrde, i ista se nakon popunjavanja postavlja na mjesto propisano članom 7. stav (11) ovog pravilnika.

(2) Na naljepnici sa oznakama bitnim za upotrebu tahografa upisuje se datum kada je izvršeno ispitivanje tahografa, izmjereni radni obim „l“ pogonskog točka, konstanta „w“ vozila, konstanta „k“ tahografa, broj šasije vozila, te serijski broj tahografa. Na predviđeno mjesto na naljepnici otiskuje se pečat s jasno čitljivim nazivom pravne ili fizičke osobe i brojnomo oznakom radionice.

(3) Pečat mora biti u dimenzijama 35 mm x 20 mm.

(4) Na naljepnicu se u propisano mjesto upisuje granična brzina V_{max} ograničivača brzine, ukoliko je propisano drugim propisima da vozilo čiji se tahograf ispituje mora imati ugrađen ograničivač brzine.

(5) Vrijednosti granične brzine V_{max} ograničivača brzine može upisati samo radionica koja ima i za to dozvolu, nakon ispitivanja postavljene brzine V_{set} ograničivača brzine i utvrđivanja tačnosti.

(6) Podešavanje ili popravak neispravnog ograničivača brzine obavlja ovlašteni servis proizvođača vozila ili ovlašteni servis proizvođača ograničivača brzine.

a) Naljepnica sa oznakama bitnim za upotrebu tahografa ima dimenzije 43 mm x 73 mm, mora biti zaštićena zaštitnom folijom i izgledati kao na crtežu:

b) Poslije svakoga ispitivanja tahografa u ovlaštenoj radionici, stara se naljepnica mora ukloniti i zamijeniti novom.

c) Naljepnica za označavanje konstante „k“ tahografskog uređaja ima dimenzije 26 mm x 15 mm, lijepi se na analogni ili digitalni tahograf, mora biti zaštićena zaštitnom folijom i izgledati kao na crtežu:

(7) Naljepnice moraju biti postavljene na način da su zaštićene zaštitnom folijom, te da se pri pokušaju uklanjanja ista ošteti.

(8) Naljepnicu može ukloniti ovlaštena radionica prilikom redovnog ili vanrednog pregleda.

Član 12.

(Izdavanje i distribuiranje potvrde i naljepnice)

Potvrdu o ispitivanju iz člana 10. i naljepnice iz člana 11. ovog pravilnika ovlaštenim radionicama distribuira Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) putem nadležnog organ koji je izdao rješenje.

Član 13.

(Provjera i pregled)

(1) Provjera i pregled je kontrolni postupak koji se obavlja na motornom vozilu koje ima ugrađen tahograf u okviru postupka ispitivanja tahografskog uređaja ili u okviru provjere ispravnosti rada tahografa u skladu sa članom 33. stav (2) tačka b) Zakona.

(2) Pregledom se provjerava ispravnost i eventualna oštećenja naljepnica i zaštitnih folija, kao i ispravnost otiska žiga na plombama koje osiguravaju slijedeće spojeve i zaštite:

- davač impulsa (mehanički adapter) i vozila;
- davač impulsa (mehanički adapter) kabla (pogonskog vratila);
- kabla (pogonskog vratila) i tahografa;

d) zaštite koja spriječava pristup mjestu promjene konstante tahografskog uređaja „k“ (plomba ispitne radionice) te mjesta koja spriječavaju otvaranje kućišta tahografa na kojima se nalazi plomba radionice koja ima dozvolu za popravak tahografa.

(3) Provjera se provodi na usklađenosti zapisanih vrijednosti konstante vozila („w”) i konstante tahografa „k“. Konstanta „k“ na koju je namješten tahografski uređaj je potrebno očitati pomoću posebnog uređaja koji se na njega na odgovarajući način priključuje. Kada je pogon tahografskog uređaja putem pogonskog vratila, provjerava se zapisana vrijednost konstante vozila („w”) i očitana vrijednost s mehaničkog adaptera. U slučaju da se utvrdi da konstanta „k“ nije jednaka napisanoj na naljepnici ili da nije usklađena sa konstantom „w“ mora se provesti ispitivanje i kalibriranje tahografa.

Član 14.

(Kalibriranje)

(1) U postupku kalibriranja ovlaštena radionica može kalibrirati samo tipski odobren tahograf i dužna je primjenjivati uputstva proizvođača koje se odnose na tip tahografa.

(2) Nakon izvršenog postupka kalibriranja digitalnog tahografa vlasnik kartice radionice pohranjuje podatke o kalibriranju na karticu radionice i unosi ih u evidenciju o izvršenim kalibriranjima. Radionica osigurava sigurno čuvanje, vjerodostojnost i onemogućava neovlaštenu promjenu ili kopiranje podataka s kartice radionice.

(3) Radionica vodi evidenciju o izvršenim kalibracijama na svim tahografima. Evidencija sadrži slijedeće podatke:

a) o radionici:

- 1) naziv, sjedište, i oznaka radionice,
- 2) ime tehničara koji je izvršio kalibraciju,
- 3) broj radioničke kartice;

b) o motornom vozilu:

- 1) naziv i sjedište firme, odnosno ime i prezime vlasnika vozila,
- 2) broj šasije vozila i registarska oznaka,
- 3) marka, proizvođač i tip motornog vozila,
- 4) stanje brojača kilometara,
- 5) radni opseg guma pogonskih točkova izražen u milimetrima i njihova vrijednost,
- 6) konstanta motornog vozila »w« izražen u okr/km ili imp/km ,
- 7) pritisak u pneumaticima pogonskih točkova prema uputstvima proizvođača vozila,
- 8) tip ograničivača brzine i njegovu graničnu brzinu ($V_{\max}$), ako je ugrađen u vozilo i ako se za njega zahtijeva ispitivanje, u skladu s propisima u vezi ograničivača brzine;

c) o digitalnom tahografu:

- 1) proizvođač, tip, serijski broj i oznaka tipskog odobrenja digitalnog tahografa,
- 2) serijski broj digitalnog tahografa i davača impulsa;

d) o kalibraciji:

- 1) redni broj kalibriranja,
- 2) vrijednosti w, k, l,
- 3) podešenost ograničivača brzine ($V_{\max}$);

e) o provedenom kalibriranju:

- 1) datum i vrijeme završetka kalibriranja,

- 2) svrha kalibriranja,
- 3) potpis tehničara koji je obavio kalibriranje.

(4) Radionica vodi posebnu evidenciju o digitalnim tahografima za koje je prilikom kalibriranja utvrđeno da su neispravni. Evidencija se uvodi u jedinstveni informacijski sistem i sadrži podatke:

- a) o vlasniku, iznajmljivaču, odnosno korisniku vozila ili digitalnog tahografa;
- b) o proizvođaču i broju šasije vozila i registarskoj oznaci vozila;
- c) o datumu ispitivanja;
- d) o tipu i serijskom broju digitalnog tahografa i
- e) detaljan opis utvrđenih neispravnosti uređaja (parametri k , l , w i $V_{\max}$ ograničavanje brzine).

Član 15.

(Plombiranje)

(1) Nakon ispitivanja, kalibracije, provjere i kontrole, radionica provodi postupak plombiranja prema postupku koji je za određeni tip tahografskog uređaja i motornog vozila odredio proizvođač, u skladu s čl. 7., 13. i 14. ovog pravilnika.

(2) U slučaju oštećenja plombe iz stava (1) ovog člana, prilikom obavljanja kontrole od strane službenih lica, ista su dužna sačiniti pisani izvještaj o oštećenju ili uništenju plombe s naznakom mjesta, vremena i uzroka oštećenja ili uništenja plombe. Kopija izvještaja uručuje se vozaču koji je isti dužan pohraniti u vozilu. Poslodavac je dužan po završetku prijevoza provesti postupak plombiranja tahografa u skladu sa stavom (1) ovog člana u radionici koja za to ima rješenje, kojoj se predaje kopija izvještaja.

(3) Za oštećene ili uništene plombe, radionica vodi evidenciju koja sadrži slijedeće podatke:

- a) naziv i sjedište firme, odnosno ime i prezime vlasnika vozila;
- b) marku i registarsku oznaku vozila;
- c) broj šasije vozila;
- d) datum provjere;
- e) vrstu tahografa i detaljan opis postojećih nepravilnosti (na kojem dijelu je počinjeno uništenje plombe).
- f) razlog oštećenja

(4) Radionica je dužna dostavljati nadležnom organu podatke iz evidencije iz stava (3) ovog člana.

Član 16.

(Popravak analognog tahografa)

(1) Popravak analognog tahografa je postupak koji podrazumijeva njegov popravak nakon kvara ili oštećenja jedne ili više plombi.

(2) Radionica je dužna pri popravku primjenjivati uputstva proizvođača, odnosno postupati u skladu s tehničkom dokumentacijom koju radionica i tehničar dobiju od proizvođača za pojedini tip analognog tahografa. Pri popravku, rezervni i zamjenski dijelovi koji se koriste za popravak, moraju biti originalni i odgovarati tipu analognog tahografa.

(3) O popravku se vodi zapisnik u kojem se bilježe najmanje slijedeći podaci:

- a) redni broj zapisnika;
- b) naziv i sjedište firme, te oznaka radionice;
- c) podaci o tehničaru koji je obavio popravak te njegov potpis;
- d) proizvođač, tip i serijski broj analognog tahografa;

- e) oznaka tipnog odobrenja analognog tahografa;
  - f) vrsta popravka i kratak opis obavljenog popravka;
  - g) datum i vrijeme završetka popravka.
- (4) Radionica je dužna čuvati zapisnik o popravku najmanje dvije godine.
- (5) Nakon popravka provodi se postupak kalibriranja i ispitivanja.

Član 17.

(Popravak digitalnog tahografa)

(1) Popravak digitalnog tahografa je postupak koji podrazumijeva popravak davača impulsa ili uređaja u vozilu u kojem je potrebno isključenje njegovog napajanja, isključenje drugih dijelova digitalnog tahografa ili otvaranje.

(2) Radionica od proizvođača digitalnog tahografa dobija popis vrsta popravaka digitalnog tahografa. Iz popisa vrsta popravaka mora biti vidljivo kakvu vrstu popravka može obavljati radionica i pod kojim uvjetima. Iz popisa se također mora vidjeti u kakvom stanju ili pod kojim uvjetima se digitalni tahograf vraća proizvođaču ili odbacuje.

(3) Radionica smije obavljati popravke za koje je ovlaštena i osposobljena od proizvođača digitalnog tahografa.

(4) Ako radionica u skladu sa stavom (2) ovog člana utvrdi da se određeni popravak digitalnog tahografa može obaviti u radionici (uređaj u vozilu, davač impulsa, međusobne veze), mora se osigurati da rezervni i zamjenski dijelovi koji se koriste za popravak budu originalni i da odgovaraju tipu digitalnog tahografa. Radionica i tehničar pri popravku u cijelosti obavljaju i ispunjavaju uputstva dobijena od proizvođača.

(5) Ako popravak ili zamjena veza (kablova) na vozilu ne utječu na sigurnost sistema, tehničar može obaviti popravak.

(6) U svakoj radionici vodi se zapisnik u kojem se bilježe najmanje slijedeći podaci:

- a) redni broj zapisnika;
- b) naziv i sjedište firme, te oznaka radionice;
- c) podaci o tehničaru koji je obavio popravak te njegov potpis;
- d) proizvođač, tip i serijski broj digitalnog tahografa;
- e) oznaka tipskog odobrenja digitalnog tahografa;
- f) vrsta popravka i kratak opis obavljenog popravka;
- g) datum i vrijeme završetka popravka.

(7) Radionica je dužna čuvati zapisnik o popravku najmanje dvije godine.

(8) Popravak digitalnog tahografa može obaviti tehničar koji obavlja i ostale poslove u skladu sa odredbama ovog pravilnika.

(9) Nakon popravke provodi se postupak kalibriranja i ispitivanja.

Član 18.

(Prijenos i zaštita podataka u slučaju popravke, demontaže ili zamjene digitalnog tahografa)

(1) U slučajevima popravke, demontaže ili zamjene digitalnog tahografa ovlaštena radionica prijenosi podatke pohranjene na tahografu. Podaci se pohranjuju na odgovarajućim medijima za pohranu podataka.

(2) Podaci u radionici čuvaju se na način da nisu dostupni neovlaštenim licima i nije ih dopušteno mijenjati. Radionica predaje podatke vozaču – vlasniku/korisniku vozila. Radionica vodi zapisnik o predaji podataka u kojem su najmanje slijedeći podaci:

a) o radionici:

- 1) naziv i sjedište firme, te oznaka radionice;

- 2) podaci o tehničaru koji je izvršio prijenos podataka te broj kartice radionice;
- b) o motornom vozilu:
- 1) broj šasije vozila i registarska oznaka;
  - 2) marka, proizvođač i tip;
- c) o digitalnom tahografu:
- 1) proizvođač;
  - 2) tip i serijski broj;
  - 3) datum proizvodnje;
  - 4) oznaka tipskog odobrenja;
- d) o vozaču:
- 1) naziv i sjedište firme;
  - 2) broj kartice prijevoznika;
  - 3) ovlaštenje poslodavca za preuzimanje podataka;
  - 4) potpis lica kojem je poslodavac dao ovlaštenje za preuzimanje podataka;
- e) o prijenosu podataka:
- 1) redni broj zapisnika;
  - 2) period u okviru kojeg su podaci preneseni;
  - 3) naslov datoteke koja sadrži podatke, datum i vrijeme nastanka datoteke te veličina datoteke;
  - 4) mjesto, datum i vrijeme obavljenog prijenosa.

Član 19.

(Nemogućnost prijenosa ili ispisa podataka)

(1) Ako prijenos podataka na medij za pohranu podataka u slučajevima iz člana 18. ovog pravilnika nije moguć, može se izraditi ispis podataka iz digitalnog tahografa, o čemu radionica obavještava vlasnika/korisnika vozila. Na zahtjev vlasnika/korisnika vozila, radionica izrađuje ispis za vremenski period od posljednja tri mjeseca.

(2) Ako ispis nije moguć u skladu sa stavom (1) ovog člana, radionica će izdati vlasniku/korisniku vozila potvrdu o nemogućnosti prijenosa ili ispisa podataka iz digitalnog tahografa.

(3) Potvrda o nemogućnosti prijenosa ili ispisa podataka izrađuje se u dva primjerka od kojih se jedan dostavlja poslodavcu, a drugi se pohranjuje u radionici na najmanje dvije godine.

(4) Potvrda o nemogućnosti prijenosa ili ispisa podataka sadrži najmanje slijedeće podatke:

- a) o radionici:
- 1) naziv i sjedište firme, te oznaka radionice;
  - 2) podaci o tehničaru koji je pokušao obaviti prijenos ili ispis podataka, broj kartice radionice i potpis tehničara;
- b) o motornom vozilu:
- 1) broj šasije vozila;
  - 2) i registarska oznaka;
  - 3) marka (proizvođač) i tip;
- c) o digitalnom tahografu:
- 1) proizvođač;
  - 2) tip i serijski broj;
  - 3) datum proizvodnje;
  - 4) mjesto ugradnje u kabini motornog vozila;

- 5) oznaka tipskog odobrenja;
  - 6) vidljivost naljepnice (utvrđivanje preglednosti naljepnice);
- d) o vozaču:
- 1) naziv i sjedište firme,
  - 2) broj kartice prijevoznika.
- e) o potvrdi kojom se potvrđuje nemogućnost prijenosa ili ispisa podataka:
- 1) datum i mjesto izdavanja,
  - 2) redni broj potvrde.

Član 20.

(Obaveza obavještanja)

Radionica je dužna obavijestiti Ministarstvo i nadležne organe o nemogućnosti prijenosa ili ispisa podataka iz digitalnog tahografa u vozilu.

Član 21.

(Evidencije)

(1) Radionica, voditelj radionice i tehničar moraju brinuti o vođenju evidencije o svim izvršenim postupcima ili poslovima. Evidencija se uređuje prema vremenu postupaka i poslova. Iz evidencija moraju biti vidljivi podaci dobijeni za vrijeme obavljanja postupaka i poslova. Evidencija mora biti detaljna i u cijelosti pohranjena i uređena tako da je nadzorni organi mogu koristiti pri provođenju nadzora.

(2) Radionica je dužna čuvati sve zapise najmanje dvije godine.

III. IZDAVANJE RJEŠENJA RADIONICAMA

Član 22.

(Postupak izdavanja Rješenja radionicama)

(1) Izdavanje rješenja radionicama pokreće se podnošenjem zahtjeva entitetskom ministarstvu nadležnom za poslove saobraćaja i Odjelu za javne poslove Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: nadležni organi).

(2) Zahtjev se podnosi na obrascu koji je dat u Prilogu broj 5. i koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

(3) Svi dokumenti i dokazi koji su priloženi uz zahtjev moraju biti na jednom od jezika u Bosni i Hercegovini, ne stariji od 90 dana.

(4) Ispunjavanje svih uvjeta iz ovog pravilnika za izdavanje rješenja utvrđuje Komisija koju formira odgovorno lice nadležnog organa iz stava (1) ovog člana.

(5) Poslovnik o radu Komisije iz stava (4) ovog člana dostavlja se ministru na saglasnost, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Član 23.

(Produženje Rješenja)

(1) Podnosilac zahtjeva mora u roku 60 dana prije isteka važenja rješenja podnijeti zahtjev za produženje rješenja.

(2) Zahtjev se podnosi na obrascu iz člana 22. stav (2) ovog pravilnika.

(3) Podnosilac zahtjeva je dužan navesti sve izmijenjene činjenice ili okolnosti koje utječu na izdavanje rješenja.

Član 24.

(Određivanje oznake radionice)

(1) Nadležni organ iz člana 22. stav (1) ovog pravilnika određuje oznaku ovlaštene radionice. Radionica svojom oznakom označava Potvrdu o ispitivanju i ispunjenu naljepnicu

sa oznakama bitnim za upotrebu tahografa i sva predviđena mjesta za plombiranje nakon uspješno izvršenog ispitivanja za koje je ovlaštena.

(2) Oznaka iz stava (1) ovog člana sastoji se od velikih štampanih slova BIH i četveroimenkastog broja iz donje polovine žiga iz člana 7. stav (10) ovog pravilnika.

Član 25.

(Evidencija o radionicama)

Do uspostavljanja jedinstvenog informacionog sistema, vođenje evidencije i razmjena podataka između nadležnih organa propisano članom 25. Zakona, obavlja se po postojećim procedurama nadležnih organa.

IV. OGLASNA TABLA

Član 26.

(Oglasna tabla)

(1) U radionici se na vidljivom mjestu mora nalaziti oglasna tabla na kojoj se nalaze slijedeći podaci:

- a) broj i rok važenja Rješenja radionice;
- b) oznaka radionice;
- c) osnovni podaci o voditelju radionice;
- d) postupci i poslovi za koje radionica ima ovlaštenje Ministarstva;
- e) kopiju ovlaštenja i izvod iz dodataka ovlaštenja iz kojih je vidljivo za koje postupke i poslove radionica posjeduje ovlaštenje;
- f) osnovni podaci o tehničarima;
- g) izjava o osposobljenim osobama i o tipovima tahografskog uređaja za koje su osposobljene;
- h) radno vrijeme;
- i) cjenovnik usluga;
- j) obrasci zapisa koje radionica izdaje.

(2) Obavijesti i obrasci moraju biti čitko i u cijelini ispunjeni prema uzorku.

(3) Voditelj radionice dužan je redovno obnavljati podatke na oglasnoj tabli.

V. UVJETI ZA IZDAVANJE RJEŠENJA I NAČIN DOKAZIVANJA

Član 27.

(Osiguravanje procedura postupanja i poslova)

(1) Podnosilac zahtjeva za obavljanje ispitne i servisne djelatnosti, osigurava procedure putem dokumentiranja, opisa pojedinačnih postupaka i poslova, njihovih funkcija i tehničkog obima posla, načina kontrole cjelokupne dokumentacije vezane uz njihove djelatnosti, načina postupanja s uzorcima na osnovu kojih se vrše postupci i poslovi, sistema vođenja i zaštite zapisa o obavljanju postupaka i poslova, te osiguranja da zapisi budu odgovarajuće pohranjeni i da lični podaci budu zaštićeni u skladu s propisima o zaštiti ličnih podataka.

(2) U roku od 12 mjeseci od izdavanja rješenja radionica će predložiti dokumente o postupku uvođenja sistema kvaliteta, a u roku od 24 mjeseca dokaz o uvedenom sistemu kvaliteta.

(3) Radionici se ukida rješenje ako ne priloži jedan od dokumenata iz stava (2) ovog člana.

(4) Podnosilac zahtjeva mora važećim ugovorom sklopljenim s proizvođačem tahografskog uređaja, u kojem je određeno da će mu proizvođač tahografa redovno

dostavljati tehničku dokumentaciju i trenutno ga upoznavati sa svim novostima, dokazati da osigurava procedure postupanja i poslova koji su navedeni u čl. 16. i 17. ovog pravilnika. Ako podnosilac zahtjeva nema sklopljen direktan ugovor s proizvođačem, mora priložiti i dokument iz kojeg je vidljiv odnos između predstavnika proizvođača i proizvođača.

Član 28.

(Odgovarajuće prostorije)

(1) Prostorije za obavljanje djelatnosti iz člana 4. ovog pravilnika moraju ispunjavati slijedeće uvjete:

- a) moraju se nalaziti na teritoriji Bosne i Hercegovine;
- b) biti izgrađene u skladu sa propisanim tehničkim normativima i uvjetima higijensko-tehničke zaštite;
- c) biti zaštićene od vibracije, prodiranja prašine, vodene pare, agresivnih plinova i sl.;
- d) biti zaštićene od djelovanja vanjskih elektromagnetnih polja i drugih zračenja;
- e) moraju biti izgrađene tako da se u njima može obavljati siguran rad i postupanje za sve zaposlene u radionici, za stranke i posjetioce;
- f) moraju biti izgrađene tako da se u njima može obavljati normalan i siguran rad pri svim vremenskim uvjetima.

(2) Podnosilac zahtjeva za izdavanje rješenja uz zahtjev prilaže slijedeće dokumente:

- a) upotrebnu dozvolu za radionicu;
- b) detaljan opis prostorija s naznakom njihovog položaja;
- c) tlocrt prostorija u mjerilu 1:100;
- d) original ili ovjerenu kopiju dokumenta o vlasništvu prostorija ili dokaz o pravu korištenja istog za vrijeme važenja rješenja;
- e) izjavu da ne postoji pravne ili stvarne prepreke, koje bi podnosioca zahtjeva onemogućavala u korištenju prostorija u kojima će obavljati djelatnosti za vrijeme važenja rješenja;
- f) navod o tome kako podnosilac ispunjava zahtjev ili omogućava ispunjenje zahtjeva vezanog uz pohranjivanje i zaštitu;
- g) izjava voditelja da podnosilac zahtjeva ispunjava odredbe propisa o zaštiti ličnih podataka.

(3) Podnosilac zahtjeva mora raspolagati prostorima i opremom koji omogućava da zapisi i dokumentacija o svim aktivnostima vezanima uz tahografe i podacima koji su na njima zabilježeni budu prikladno pohranjeni i dostupni nadzornim organima i da lični podaci budu zaštićeni u skladu s propisima o zaštiti ličnih podataka. U prostorima za čuvanje dokumentacije moraju odvojeno biti smješteni i žigovi i kartice radionice kada se ne koriste.

(4) Zahtjevu za dobijanje rješenja prilaže se i:

- a) popis opreme;
- b) dokaz da podnosilac zahtjeva raspolaze odgovarajućom opremom.

Član 29.

(Odgovarajuća oprema i alati)

(1) Podnosilac zahtjeva mora imati na raspolaganju najmanje slijedeću opremu i alate:

a) opremu i alate kojima može obavljati poslove u skladu s odredbama ovog pravilnika i to:

- 1) ispitni uređaj za provjeru tačnosti mjerenja linearne brzine i prijedjenog puta
- 2) ispitni uređaj za provjeru tačnosti mjerenja vremena
- 3) odgovarajuće mjerilo prijenosnog odnosa vozila
- 4) oprema za plombiranje
- 5) povećalo sa testnim šablonom za tahografski listić
- 6) kompresor sa manometrom za mjerenje pritiska u pneumaticima
- 7) mjerač obima točkova
- 8) korektor mjerne staze
- 9) mjerna traka dužine minimalne dužine 30 m
- 10) oprema i alati prema uputstvima proizvođača tahografa

b) kanal, navoz ili dizalicu koji dužinom, širinom i nosivošću moraju biti primjereni osovinskim razmacima motornih vozila

c) mjerna staza najmanje dužine 30 m, širine 4 m smještene na vodoravnom terenu s odstupanjem 2%.

d) uredsku opremu;

e) komunikacione veze;

f) opremu za zaštitu objekta ili ljudstvo za zaštitu objekata.

(2) Smatra se da podnosilac zahtjeva ima na raspolaganju opremu i alat iz stava (1) ovog člana koji su u njegovom vlasništvu ili zakupu.

(3) Podnosilac zahtjeva mora priložiti:

a) detaljan opis odgovarajuće opreme i alata;

b) dokaze da raspolaže opremom i alatom u skladu sa stavom (1) ovog člana;

c) izjavu da ne postoje pravne ili stvarne prepreke, koje bi podnosioca zahtjeva onemogućavale u korištenju opreme i alata za vrijeme važenja dozvole.

Član 30.

(Zaposleni tehničari)

(1) Podnosilac zahtjeva ispunjava uvjete za obavljanje djelatnosti iz člana 4. ovog pravilnika ako od zaposlenika zapošljava najmanje dva tehničara koji su osposobljeni za obavljanje svih poslova radionice u skladu s odredbama Zakona i ovog pravilnika. Tehničar mora ispunjavati uvjete iz člana 19. stav (1) Zakona.

(2) Podnosilac zahtjeva uz zahtjev prilaže:

a) kopiju ugovora o radu iz koje je vidljivo da je tehničar zaposlen kod podnosioca zahtjeva na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom;

b) svjedčanstvo o srednjoj stručnoj spremi iz člana 19. stav (1). a). Zakona;

c) potvrdu kojom se dokazuje završena stručna osposobljenost tehničara pri jednom od proizvođača tahografskog uređaja, koji ima tipsko odobrenje za analogne tahografe ili interoperabilno ispitivanje za digitalne tahografe. Potvrda o stručnoj osposobljenosti pri jednom od proizvođača tahografskog uređaja ne smije biti starija od tri godine. Iz potvrde o stručnoj osposobljenosti mora biti vidljivo za koje je postupke i poslove u skladu s ovim pravilnikom tehničar stručno osposobljen.

d) dokument iz kojega je vidljivo da tehničar nije pravosnažno osuđivan za krivično djelo, koje se tereti po službenoj dužnosti i koje je izvršeno pri obavljanju poslova u vezi s tahografom;

e) dokument iz kojega je vidljivo da za krivično djelo iz tačke e) ovog stava nije u toku istražni postupak.

Član 31.

(Pristup radionici)

(1) Pristup radionici mora biti jednostavan, prepoznatljiv, neposredno dostupan s javnih površina i ne smije ugrožavati sigurnost cestovnog saobraćaja. Prilazna saobraćajnica radionici i mjerna staza ne smije biti dio javne ceste.

(2) Na objektu ili na prikladan način neposredno uz objekat mora biti istaknut natpis „radionica za analogne tahografe” i/ili „radionica za digitalne tahografe” u skladu s rješenjem.

(3) Smatra se da pristup ne ugrožava sigurnost saobraćaja na cesti ako je opremljen cestovnom saobraćajnom signalizacijom i opremom u skladu s saobraćajnim projektom i ako prilaz koji vodi na ispitnu stazu za vozila može omogućavati čekanje najmanje jednom vozilu s priključnim vozilom koji mora odgovarati najdužoj mogućoj dozvoljenoj dužini te grupe vozila.

(4) Zahtjevu za dobijanje rješenja prilaže se odobrenje nadležnog organa da je pristup opremljen saobraćajnom signalizacijom u skladu s saobraćajnim projektom.

Član 32.

(Osiguranje pouzdanosti mjerenja)

(1) Podnosilac zahtjeva dužan je dokazati da su uređaji za ispitivanje ispravnosti tahografa (etaloni, ispitna oprema i pribor za ispitivanje tahografa) verificirani u skladu sa Zakonom o mjeriteljstvu Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH”, broj 19/01).

(2) Oprema i alat moraju cijelo vrijeme važenja rješenja biti primjereni za upotrebu, prikladno prepoznatljivi (označeni) i pravilno održavani, u skladu s dokumentiranim postupcima i uputstvima. Podnosilac zahtjeva mora imati dokumentiran postupak nabavke nove i otpisa istrošene ili iskorištene opreme i alata. Podnosilac mora imati propisan ili utvrđen postupak rukovanja s opremom koje nije u primjerenom stanju kao i postupak ispitivanja posljedica i utjecaja na rezultate postupaka pri otkrivanju nedostataka na opremi i alatu. Oprema za mjerenje koja služi za utvrđivanje usuglašenosti rezultata mjerenja sa zahtjevima, mora se prije stavljanja u upotrebu provjeriti, te mora biti moguća provjera usklađenosti s nacionalnim ili međunarodnim etalonima. Opremu za mjerenje mora se redovno provjeravati.

(3) O opremi za mjerenje vodi se zapisnik koji sadrži slijedeće podatke:

- a) identifikaciju opreme i pripadajućih računarskih programa;
- b) naziv firme proizvođača, oznaku tipa i serijski broj ili drugu jednoznačnu identifikaciju;
- c) uputstva proizvođača za upotrebu i rukovanje s opremom;
- d) podatke o kalibriranju (datum važeće i slijedećeg kalibriranja, izvođač kalibriranja);
- e) podatke o održavanju;
- f) podatke o šteti, nepravilnom radu i popravkama.

(4) O pomoćnoj opremi vodi se zapisnik koje sadrži slijedeće podatke:

- a) naziv firme proizvođača, oznaku tipa i serijski broj ili drugu jednoznačnu identifikaciju;
- b) uputstva proizvođača za upotrebu i rukovanje, ako postoje;
- c) podatke o održavanju i provjeri rada.

(5) Opremu i alat smiju koristiti ili s njima rukovati samo ovlašteni i osposobljeni zaposlenici.

(6) Zahtjevu za dobijanje rješenja prilaže se izjava kojom podnositelj zahtjeva potvrđuje pouzdanost mjerenja, te posjedovanje odgovarajuće opreme i alata. Izjavu potpisuje i voditelj radionice.

Član 33.

(Stečajni postupak, prisilna nagodba ili likvidacija)

Podnositelj zahtjeva prilaže dokaze da protiv njega nije pokrenut stečajni postupak, postupak prisilne nagodbe ili likvidacije, o čemu dostavlja izvod iz sudskog registra i potvrdu ili uvjerenje da protiv istog nije pokrenut postupak za prisilnu nagodbu.

Član 34.

(Potvrda o nekažnjavanju)

Podnositelj zahtjeva prilaže dokaze da protiv njega ili protiv voditelja radionice ili u radionici zaposlenog tehničara nije pokrenut krivični postupak za krivično djelo, koje je bilo počinjeno prilikom obavljanja poslova vezanih uz tahograf.

Član 35.

(Izjave)

Podnositelj zahtjeva prilaže izjave članova uprave, odgovornog lica i voditelja radionice, da u posljednjih pet godina prije predaje zahtjeva, nisu bili članovi uprave, odgovorna lica ili voditelji radionice, kojoj je zbog njihove greške, bilo oduzeto rješenje.

Član 36.

(Ukinuta rješenja)

(1) Podnositelj zahtjeva prilaže dokaz da njemu ili licu čiji je pravni sljedbenik radionica, u posljednjih pet godina prije predaje zahtjeva za rješenje, nije imao zabranu obavljanja ove djelatnosti.

(2) Podnositelj zahtjeva uz zahtjev za dobijanje Rješenja prilaže:

- a) izjavu da li je podnositelj zahtjeva univerzalni sljedbenik nekog od pravnih lica i odgovarajuću potvrdu sudskog registra,
- b) izjavu da ne postoje okolnosti iz stava (1) ovog člana.

Član 37.

(Ugovorni odnos s proizvođačem tahografa)

(1) Podnositelj zahtjeva mora dokazati da ima na odgovarajući način uređen ugovorni odnos s proizvođačem tahografskog uređaja s obzirom na opremu i postupke koje provodi i djelatnosti koje obavlja.

(2) Zahtjevu za dobijanje rješenja prilaže se ovjerena kopija ugovora s proizvođačem tahografskog uređaja. Ako je ugovor sklopljen s ovlaštenim predstavnikom proizvođača tahografskog uređaja, u ugovoru mora biti naveden odnos ovlaštenog predstavnika s proizvođačem i ugovor kojim se uređuje njihov odnos.

Član 38.

(Imenovanje voditelja)

(1) Podnositelj zahtjeva mora dokazati da ima zaposlenog voditelja radionice koji ispunjava uvjete iz člana 19. stav (3). Zakona.

(2) Podnositelj zahtjeva uz zahtjev za izdavanje rješenja prilaže i:

- a) dokaz da je odgovorno lice podnosioca zahtjeva imenovalo voditelja radionice za obavljanje poslova radionice;
- b) ovjerenu kopiju ugovora o radu iz kojeg je vidljivo da je voditelj radionice zaposlen na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom i M2 obrazac;

c) dokaz da protiv voditelja radionice nije pokrenut postupak za krivično djelo u vezi s obavljanjem poslova s tahografima, koja nije u radnom odnosu i ne obavlja iste ili slične poslove van radionice.

VI. NADZOR

Član 39.

(Nadzor nad radom radionica)

(1) Ministarstvo u saradnji sa nadležnim organima obavlja upravni nadzor nad radom radionica najmanje jednom godišnje.

(2) Institut u saradnji sa entitetskim zavodima obavlja stručni nadzor nad radom radionica, najmanje jednom godišnje.

(3) Ukoliko postoje eventualne primjedbe na rad radionica, nadzori iz st. (1) i (2) ovog člana, se mogu vršiti i češće u formi vanrednog nadzora.

(4) U okviru nadzora iz st. (1), (2) i (3) ovog člana, potrebno je provjeriti ispunjava li radionica propisane uvjete za dobijeno rješenje te da li je njihov rad u skladu sa odredbama Zakona i odredbama ovog pravilnika.

(5) O izvršenom nadzoru sačinjava se Zapisnik koji se, zajedno sa utvrđenim činjeničnim stanjem, dostavlja na dalje postupanje nadležnom organu koji je izdao rješenje.

(6) Ukoliko je u okviru nadzora iz stava (2) ovog člana, nadležni organ donio rješenje o ukidanju rješenja za rad radionice, žalba se podnosi Ministarstvu.

(7) O svim obavljenim nadzorima u skladu sa odredbama ovog člana, nadležni organi su obavezni obavijestiti Ministarstvo.

Član 40.

(Nadzor na cesti)

(1) Ovlašteni inspektor cestovnog saobraćaja ili ovlašteni policijski službenik (u daljem tekstu: nadležni kontrolni organ) nakon izvršene provjere u skladu sa članom 28. stav (5) Zakona, može zatražiti provjeru ispravnosti tahografa, u najbližoj ovlaštenoj kontrolnoj radionici, ukoliko opravdano posumnja u:

- a) pravilan rad tahografa i/ili ograničivača brzine;
- b) postojanje mogućih dodatnih uređaja koji mogu utjecati na pravilan rad tahografa i/ili ograničivača brzine;

(2) Ovlašteno službeno lice iz stava (1) ovog člana, dužno je sačiniti zapisnik i uz isti priložiti pisani izvještaj radionice o izvršenoj kontroli ispravnosti tahografa i/ili ograničivača brzine.

VII. ZAVRŠNA ODREDBA

Član 41.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja »Službenom glasniku BiH«.

Broj 01-05-02-2-5248/10
14. decembra 2010. godine
Sarajevo
Ministar
Mr. sc. Rudo Vidović, s. r.

PRILOG I

I. TIPSKO ODOBRENJE

Član 1.

Zahtjev za tipsko odobrenje tahografskog uređaja ili uzorka tahografskog listića ili memorijske kartice, uz potrebne specifikacije, državi podnosi proizvođač ili njegov ovlaštenik. Za svaki tip tahografskog uređaja ili uzorak tahografskog listića ili memorijska kartica, može se podnijeti zahtjev samo jednoj državi ugovornici.

Član 2.

- (1) Država izdaje odobrenje tipa za bilo koji tip tahografskog uređaja, bilo koji model tahografskog listića ili memorijske kartice koji udovoljava zahtjevima propisanim u Prilogu II ili Prilogu III ovog pravilnika, pod uvjetom da je država u mogućnosti provjeriti odgovaraju li proizvodni modeli tipskom odobrenju.
- (2) Sigurnost sistema mora udovoljavati tehničkim zahtjevima propisanim u Prilogu III ovog pravilnika.
- (3) Svaka izmjena ili dodatak odobrenom uzorku treba dobiti dodatni certifikat o tipskom odobrenju od države koja je izdala prvobitni certifikat o tipskom odobrenju.

Član 3.

Za svaki tip tahografskog uređaja, uzorak tahografskog listića ili memorijskih kartica koji odobravaju prema članu 2. ovog Priloga, države podnosiocu zahtjeva izdaju oznaku tipa koja je u skladu s uzorkom opisanim u Prilogu III ovog pravilnika.

Član 4.

Nadležna tijela država kojima je podnesen zahtjev za tipsko odobrenje, za svaki tip tahografskog uređaja, uzoraka tahografskog listića ili memorijskih kartica u roku od mjesec dana šalju nadležnim tijelima drugih država kopiju certifikata tipskog odobrenja i kopije relevantnih specifikacija, ili obavještavaju ta tijela o odbijanju tipa; u slučaju odbijanja navode razloge za svoju odluku.

Član 5.

- (1) Ako država koja je izdala certifikat o odobrenju tipa prema članu 2. ustanovi da određeni tahografski uređaj, tahografski listić ili memorijske kartice imaju oznaku odobrenja tipa, koju je ona izdala, nisu u skladu sa prototipom koji je odobrila, ona preduzima potrebne mjere kako bi osigurala da se proizvedeni modeli usklade s tipskim odobrenjem. Preduzete mjere, ako je potrebno, mogu uključivati i povlačenje certifikata o odobrenju tipa.
- (2) Država koja je izdala certifikat o odobrenju tipa povlači taj certifikat ukoliko odobreni tahografski uređaj, tahografski listić ili memorijska kartica nije u skladu s ovim pravilnikom ili njegovim Prilozima, ili pri upotrebi pokazuje opći nedostatak koji ga čini neprikladnim za upotrebu kojoj je namijenjen.
- (3) Ako država koja je izdala certifikat o tipskom odobrenju primi od druge države obavijest o jednom od slučajeva iz st. (1) i (2) ovog člana, ona, po savjetovanju s tom državom, također preduzima korake opisane u tim stavovima, poštujući odredbe stava (5) ovog člana.
- (4) Država članica koja utvrdi da je došlo da jednog od slučajeva iz stava (2) ovog člana može do daljega zabraniti prodaju i korištenje tahografskog uređaja, tahografskog listića ili memorijskih kartica. Isto vrijedi i u slučajevima iz stava (1) ovog člana za tahografski

uređaj, tahografski listić ili memorijske kartice koji su bili izuzeti od prvobitne ovjere ako proizvođač, nakon nužnog upozorenja, ne uskladi uređaj s odobrenim modelom ili zahtjevima ovog pravilnika. U svakom slučaju, nadležna tijela države obavještavaju u roku od mjesec dana jedna druga o svakom povlačenju certifikata o odobrenju tipa ili svakoj drugoj mjeri preduzetoj prema st. (1), (2) i (3) ovog člana te navode razloge za takav postupak.

- (5) Ukoliko država koja je izdala certifikat o tipskom odobrenju osporava postojanje svakog slučaja opisanog u st. (1) ili (2) ovog člana o kojem je obaviještena, države koje su u pitanju nastoje riješiti spor i o toku spora obavještavaju Komisiju EZ.

Ako razgovori između država ne rezultiraju sporazumom u roku od četiri nedjelje od datuma obavijesti iz stava (3) ovog člana, Komisija EZ, po savjetovanju sa stručnjacima iz svih država i nakon što je razmotrila sve relevantne faktore, npr. ekonomske i tehničke faktore, u roku od šest mjeseci donosi odluku o kojoj obavještava države članice kojih se to tiče te istovremeno ostale države. Komisija EZ za svaki pojedini slučaj određuje vremenski rok za provođenje svoje odluke.

Član 6.

- (1) Podnositelj zahtjeva za izdavanjem certifikata o tipskom odobrenju za uzorak tahografskog listića lista na svom zahtjevu navodi tip ili tipove tahografskog uređaja s kojima bi se taj tahografski listić upotrebljavao i stavlja na raspolaganje odgovarajući uređaj tog tipa ili tipova u svrhu ispitivanja tahografskog listića.
- (2) Nadležna tijela svake države na certifikatu o odobrenju tipa za uzorak tahografskog listića navode tip ili tipove tahografskog uređaja za koje se taj tahografski listić smije koristiti.

Član 7.

Države ne smiju odbiti registrirati nijedno vozilo opremljeno tahografskim uređajem ili zabraniti korištenje takvog vozila samo na osnovu činjenice da je vozilo opremljeno takvim uređajem ako uređaj ima oznaku tipskog odobrenja iz člana 3. ovog priloga i tipsku tablicu iz Priloga II i Priloga III ovog pravilnika.

Član 8.

U svim odlukama donesenima prema ovom pravilniku kojim se odbija ili povlači certifikat o odobrenju tipa tahografskog uređaja, uzorka tahografskog listića ili memorijskih kartica detaljno se navode razlozi na kojima se one zasnivaju. Stranku, o kojoj je riječ, obavještava o odluci i pravnim sredstvima koja su joj dostupna prema propisima država te o rokovima za primjenu takvih pravnih sredstava.

II. UGRADNJA I NADZOR

Član 9.

- (1) Tahografski uređaj smiju ugrađivati ili popravljati samo ovlaštene radionice. Trajanje administrativne važnosti ovlaštenih kartica radionica i kartica tehničara je najviše godina dana.

Ukoliko je kartici koja je izdata ovlaštenoj radionici ili pojedinom tehničaru potrebno produžiti važnost, a oštećena je, ne radi ispravno, izgubljena je ili ukradena, nadležni organ za izdavanje kartica izdaje zamjensku karticu u roku od pet radnih dana od prijema potpunog zahtjeva u tom smislu.

Ukoliko se nova kartica izdaje kao zamjena za staru, nova kartica nosi isti »radionički« identifikacioni broj, ali se indeks povećava za jedan. Nadležni organ za izdavanje kartica vodi upisnik izgubljenih, ukradenih ili neispravnih kartica.

Države preduzimaju sve potrebne mjere kako bi spriječile krivotvorenje kartica koje se dijele ovlaštenim tehničarima ili radionicama;

- (2) Ovlašteni tehničar ili radionica umeće posebnu oznaku na žigove koje stavlja, te osim toga, upisuje za tahografski uređaj u skladu sa Prilogom III ovog pravilnika, elektronske sigurnosne podatke, naročito za obavljanje pregleda vjerodostojnosti. Nadležne vlasti svake države članice vode upisnik oznaka i elektronskih sigurnosnih podataka koje koriste te odobrenih izdatih radioničkih i tehničarskih kartica.
- (3) Ministarstvo dostavlja Komisiji EZ popise ovlaštenih tehničara i radionica te kartica koje su im izdate i dostavljaju joj kopije oznaka i potrebnih informacija koje se odnose na korištene elektronske sigurnosne podatke.
- (4) Informaciona naljepnica, kao što je opisano u Prilogu II i Priloga III ovog pravilnika koristi se kao potvrda da je ugradnja tahografskog uređaja obavljena u skladu sa zahtjevima ovog pravilnika.
- (5) Sve pečate mogu ukloniti tehničari ovlaštenih radionica u okolnostima opisanim u Prilogu II i Priloga III ovog pravilnika.

III. UPOTREBA TAHOGRAFSKOG UREĐAJA

Član 10.

Poslodavac i vozači osiguravaju ispravno funkcioniranje i pravilno korištenje tahografskog uređaja u skladu sa Prilogom II ovog pravilnika i vozačke kartice ukoliko se od vozača zahtijeva da upravlja vozilom opremljenim tahografskim uređajem u skladu sa Prilogom III ovog pravilnika.

Član 11.

- (1) Poslodavac izdaje dovoljan broj tahografskih listića vozačima vozila koja su opremljena tahografskim uređajem u skladu sa Prilogom II ovog pravilnika, imajući u vidu činjenicu da su takvi tahografski listići u suštini lični, trajanje službe i moguću obavezu zamjene tahografskog listića koji su oštećeni ili ih je uzeo inspektor cestovnog prometa ili policijski službenik. Poslodavac izdaje vozačima samo odgovarajuće tahografske listiće pogodne za korištenje u opremi koja je ugrađena u vozilo.

Ukoliko je vozilo opremljeno tahografskim uređajem u skladu sa Prilogom III. ovog pravilnika, poslodavac i vozač osiguravaju, uzimajući u obzir dužinu trajanja službe, ispravno obavljanje ispisa na zahtjev iz Priloga III. ovog pravilnika prilikom nadzora.

- (2) Poslodavci su dužni čuvati tahografske ispise, kad god su ispisi izvršeni radi usklađenja s članom 12. stavom (1) ovog priloga, hronološkim redoslijedom i u čitljivom obliku barem dvije godine nakon njihovog korištenja, te ih na zahtjev dati vozačima kad oni to zatraže. Poslodavci su takođe dužni dati kopije preuzetih podataka s kartica vozača dotičnim vozačima koji ih zatraže, kao i ispise podataka s tih kopija. Tahografski listići, ispisi i preuzeti podaci pokazuju se ili predaju na zahtjev inspektora cestovnog prometa ili policijskog službenika.

- (3) Vozačku karticu iz Priloga III ovog pravilnika izdaje nadležni organ na zahtjev vozača koji ima stalno prebivalište u Bosni i Hercegovini.

- (a) »Stalno prebivalište« označava mjesto u kojem osoba obično živi, tj. tokom najmanje 185 dana u jednoj kalendarskoj godini, zbog privatnih i radnih obaveza ili, kod osoba bez radnih obaveza, zbog privatnih obaveza koje iskazuju blisku vezu između takve osobe i mjesta u kojem živi.

Međutim, stalno prebivalište osobe čije su radne obaveze u različitom mjestu od njenih privatnih obaveza i koja stoga živi na različitim mjestima koja se nalaze u dvije ili više država smatra se mjesto njenih privatnih obaveza, pod uvjetom da se

takva osoba tamo redovno vraća. Posljednji uvjet ne treba ispuniti ukoliko osoba živi u drugoj državi kako bi obavljala dužnost na određeno vrijeme.

- (b) Vozači dokazuju svoje mjesto stalnog prebivališta na bilo koji primjereni način, kao što su njihove lične karte ili neki drugi važeći dokument.
- (c) Ukoliko nadležni organ koji izdaje vozačku karticu sumnja u važnost izjave o stalnom prebivalištu iz tačke (b), ili za potrebe određene posebne kontrole, ona može zahtijevati dodatne informacije ili dokaze.
- (d) Nadležni organ za izdavanje kartica vodi računa, u mjeri u kojoj je moguće, da podnosilac zahtjeva već nije nosilac važeće vozačke kartice.
- (4) (a) Nadležni organ za poslove personalizacije kartica personalizira vozačku karticu u skladu sa odredbama Priloga III ovog pravilnika.

Za administrativne potrebe, vozačka kartica ne može imati važnost dužu od pet godina.

Vozač može biti nosilac jedne važeće vozačke kartice. Vozač je ovlašten koristiti samo svoju vlastitu personaliziranu vozačku karticu. Vozač ne smije koristiti vozačku karticu koja je neispravna ili kojoj je istekla važnost.

Kod izdavanja nove vozačke kartice koja zamjenjuje staru nova kartica nosi isti redni broj izdavanja, ali se indeks uvećava za jedan. Nadležni organ za izdavanje kartica vodi upisnik izdatih, ukradenih, izgubljenih ili neispravnih vozačkih kartica u trajanju koje je najmanje jednako trajanju njihove administrativne važnosti.

Ukoliko se vozačka kartica ošteti, neispravna je ili izgubljena ili ukradena, nadležni organ za izdavanje kartica izdaje zamjensku karticu u roku od pet radnih dana od prijema detaljnog zahtjeva u tu svrhu.

Kod zahtjeva za obnavljanje kartice kojoj ubrzo ističe važenje nadležni organ za izdavanje kartica izdaje novu karticu prije isteka važenja pod uvjetom da joj je dostavljen zahtjev u okviru roka utvrđenog u članu 12. stav (1) podstav 2. ovog priloga.

- (b) Vozačke kartice se izdaju samo podnosiocima zahtjeva koji podliježu odredbama Zakona.
- (c) Vozačka kartica je lična i ne može se tokom službenog trajanja važnosti povući ili opozvati iz bilo kojeg razloga, osim ukoliko inspekcija cestovnog prometa ili policijski službenik ustanovi da je kartica krivotvorena ili da vozač koristi karticu čiji on nije nosilac ili da je kartica čiji je nosilac dobijena na osnovu lažnih izjava i/ili krivotvorenih dokumenata. Ukoliko takve mjere opoziva ili povlačenja preduzme Bosna i Hercegovina u odnosu na drugu državu koja je izdala vozačku karticu, Bosna i Hercegovina vraća karticu vlastima države koja ju je izdala i navodi razloge njenog vraćanja.
- (d) Vozačke kartice koje izdaju druge države se priznaju.
Ukoliko je nosilac važeće vozačke kartice koju je izdala druga država uspostavio svoje stalno mjesto prebivališta u Bosni i Hercegovini, on može zahtijevati zamjenu kartice za istovrijednu vozačku karticu; odgovornost je nadležnog organa za izdavanje kartica koje obavlja zamjenu da provjeri prema potrebi je li izdata kartica stvarno još uvijek važeća.
Druge države koje obavljaju zamjenu vraćaju staru karticu vlastima države izdavanja i navode razloge za takav postupak.
- (e) Ukoliko druga država mijenja ili zamjenjuje vozačku karticu, promjena ili zamjena te naknadna promjena ili obnavljanje upisuje se u toj državi.
- (f) Druge države preduzimaju sve potrebne mjere kako bi spriječile svaku mogućnost krivotvorenja vozačkih kartica.

- (5) Ministarstvo osigurava dostupnost podataka koji su potrebni za praćenje usklađenosti o ugradnji i korištenju uređaja za ograničavanje brzine za neke kategorije motornih vozila među državama, koje tahografski uređaj bilježi i pohranjuje u skladu sa Prilogom III ovog pravilnika, u trajanju od najmanje 365 dana nakon dana njihovog upisivanja i njihovu raspoloživost u uvjetima koji garantuju sigurnost i tačnost podataka. Države preduzimaju sve potrebne mjere, naročito kako bi osigurale da ponovna prodaja ili ugradnja tahografskog uređaja koji je bio na popravku ili duže vrijeme uskladišten ne naruši zadovoljavajuću primjenu ovoga stava.

Član 12.

- (1) Vozači ne smiju koristiti prljave ili oštećene tahografske listiće ili vozačke kartice. Tahografski listići moraju biti primjereno zaštićeni.
- U slučaju da se ošteti tahografski listić na kojemu su zapisi, vozači ga prilažu rezervnom tahografskom listiću koji ga zamjenjuje.
- Ukoliko vozač želi obnoviti svoju vozačku karticu mora postaviti zahtjev nadležnom organu za izdavanje kartica najkasnije 15 radnih dana prije isteka roka kartice. Ukoliko je vozačka kartica oštećena, radi neispravno ili je izgubljena ili ukradena, vozač u roku od sedam kalendarskih dana postavlja zahtjev za njenu zamjenu nadležnom organu za izdavanje kartica.
- Ako je kartica vozača oštećena, neispravna ili nije u posjedu vozača, vozač je dužan:
- (a) na početku vožnje izvršiti ispis svih podataka o vozilu kojim upravlja, te na ispis upisati sljedeće:
    - podatke koji omogućavaju identifikaciju vozača (ime, broj kartice vozača ili vozačke dozvole sa svojim potpisom);
    - periode spomenute u stavu (3) alineja druga, (b), (c) i (d) ovog člana;
  - (b) na kraju svoje vožnje, ispisati informacije koje se odnose na vremenski period koji je zabilježio tahografski uređaj, zabilježiti sve periode drugih poslova, raspoloživosti i odmora od ispisa koji je izvršen na početku vožnje ako ih nije zabilježio tahografski uređaj, te naznačiti na tom dokumentu sve podatke koji omogućavaju identifikaciju vozača (ime, broj kartice vozača ili vozačke dozvole sa svojim potpisom),
- (2) Vozači moraju koristiti tahografske listići ili vozačke kartice svaki dan vožnje, od trenutka kad preuzmu vozilo. Tahografski listići ili vozačka kartica se ne oduzima prije kraja dnevnog radnog vremena, osim ako je drukčije odobreno. Tahografski listići ili vozačka kartica se ne smije koristiti duže od perioda za koji je namijenjen. Kad vozač nije u mogućnosti koristiti tahografski uređaj u vozilu zbog toga što je udaljen od vozila, vremenski periodi iz stava 3, druga alineja pod (b), (c) i (d) ovog člana mora:
- (a) ako je vozilo opremljeno tahografskim uređajem u skladu s Prilogom II ovog pravilnika, vozač mora unijeti potrebne podatke u tahografski listići ručno, automatskim bilježenjem ili na drugi način, čitljivo i bez prljanja tahografskih listića, ili
  - (b) ako je vozilo opremljeno tahografskim uređajem u skladu s Prilogom III ovog pravilnika, vozač mora unijeti podatke na karticu.
- Ako se u vozilu opremljenom tahografskim uređajem u skladu s Prilogom III ovog pravilnika nalazi više od jednog vozača, svaki vozač dužan je karticu vozača umetnuti u ispravan utor tahografskog uređaja.
- Ukoliko se u vozilu nalazi više od jednog vozača, vozači unose izmjene na tahografski listić, tako da se podaci iz Poglavlja II, tačaka 1. do 3. Priloga II ovog pravilnika zapišu na tahografski listić ili vozačku karticu vozača koji uistinu vozi.
- (3) Vozači moraju:

- a) pobrinuti se da vrijeme zapisano na tahografskom listiću bude u skladu sa službenim vremenom u državi u kojoj je vozilo registrirano,
- b) koristiti prekidače koji omogućavaju da slijedeći vremenski periodi zapisuju zasebno i različito:

- a) pod oznakom ili : vrijeme vožnje;
- b) pod oznakom ili : »Ostali poslovi« su aktivnosti koje su definirane kao radno vrijeme, uključujući i sve poslove za istog ili drugog poslodavca u ili van sektora prijevoza;
- c) pod oznakom ili : »period raspoloživosti« je period koji se isključuje iz radnog vremena, a označava:

1. period tokom kojeg mobilni radnik ne mora ostati na svom radnom mjestu, ali mora biti na raspolaganju za sve pozive kako bi počeo ili nastavio voziti ili obavljati druge poslove, a koja ne uključuju periode pauze i odmora. Periodi raspoloživosti uključuju posebne periode tokom kojih mobilni radnik prati vozilo koje se prevozi trajektom ili vozom, te periodi čekanja na graničnim prijelazima ili zbog zabrane prometovanja. Periodi i njihovo predviđeno trajanje moraju mobilnom radniku biti poznati unaprijed, odnosno, prije polaska ili neposredno prije stvarnog početka utvrđenog perioda ili pod općim uvjetima dogovorenim između socijalnih partnera,
2. za mobilne radnike koji voze u timu, vrijeme koje provedu sjedeći pored vozača ili na ležaju dok je vozilo u kretanju; drugi periodi pripravnosti, su:
  - 1) vrijeme čekanja, tj. period tokom kojeg vozači moraju ostati na svom radnom mjestu samo kako bi mogli odgovoriti na poziv da započnu ili nastave vožnju ili obave neki drugi posao,
  - 2) vrijeme provedeno na suvozačkom mjestu tokom vožnje,
  - 3) vrijeme provedeno spavajući u kabini tokom vožnje;

- d) pod oznakom ili : prekid rada i dnevni odmor.

(4) Druge države mogu dopustiti da se na tahografske listiće u vozilima registriranim na njihovoj teritoriji zapišu pod oznakom svi periodi iz stava 3. druge alineje ovog člana, tačaka b) i c) ovog člana.

(5) Svaki član posade unosi slijedeće informacije na svoj tahografski listić. Vozač upisuje u tahografski uređaj u skladu sa Prilogom III. ovog pravilnika oznake zemalja u kojima započinje i završava njegovo dnevno radno vrijeme.

Gore navedene podatkovne zapise aktivira vozač, a mogu biti u potpunosti ručni ili automatski ukoliko je tahografski uređaj povezan sa satelitskim sistemom nadzora;

- (a) na početku upotrebe tahografskog listića – svoje prezime i ime;
- (b) datum i mjesto početka te datum i mjesto završetka upotrebe listića;
- (c) registarsku oznaku vozila koje mu je dodijeljeno na početku prve vožnje zapisane na tahografskom listiću te, u slučaju promjene vozila, tokom upotrebe listića;
- (d) stanje brojača kilometara:
  - 1) na početku prve vožnje zapisane na tahografskom listiću,
  - 2) na kraju zadnje vožnje zapisane na tahografskom listiću,
  - 3) u slučaju promjene vozila tokom radnoga dana (stanje brojača u vozilu koje napušta i stanje u vozilu koje mu je dodijeljeno);
- (e) vrijeme svake promjene vozila.

- (6) Tahografski uređaj naveden u Prilogu II. ovog pravilnika mora biti izrađen tako da je ovlaštenom inspektorom cestovnog prometa i policijskom službeniku omogućeno, ako je potrebno, po otvaranju tahografskog uređaja, pročitati zapise koji se odnose na proteklo vrijeme od devet sati prije kontrole, a da tahografski listić trajno ne deformira, ošteti ili uprlja.
Tahografski uređaj mora biti izrađen tako da je bez otvaranja kućišta moguće provjeriti nalaze li se u njemu tahografski listići.
- (7) (a) Ukoliko vozač upravlja vozilom opremljenim tahografskim uređajem u skladu sa Prilogom II. ovog pravilnika, vozač mora predložiti inspektorom cestovnog prometa ili policijskom službeniku sve ono što od njega traži:
- 1) tahografske listiće za tekuću nedjelju i tahografski listić za posljednji dan svoje vožnje tokom prethodne nedjelje,
  - 2) vozačku karticu ukoliko je nosilac iste, i
  - 3) ispile tahografskog uređaja opisane u Prilogu III ovog pravilnika koji se odnose na periode navedene u stavu 3. drugoj alineji tačkama a), b), c) i d) ovog člana ukoliko je upravljao vozilom opremljenim takvim tahografskim uređajem u periodu iz prve alineje ovog stava.
- Vremenski periodi spomenuti pod 1) i 3) obuhvatać će tekući dan i prethodnih 28 dana.
- (b) Ukoliko vozač upravlja vozilom opremljenim tahografskim uređajem u skladu sa Prilogom III. ovog pravilnika, vozač mora biti u mogućnosti predložiti, kada god inspektor cestovnog prometa i policijski službenik zatraži:
- 1) svoju vozačku karticu,
  - 2) sve ručno izvršene zabilješke i ispile izvršene u tekućoj nedjelji i u prethodnih 15 dana,
  - 3) tahografski listić koji odgovara istom periodu koji se spominje u prethodnom podstavu, tokom kojeg je upravljao vozilom opremljenim uređajem za bilježenje u skladu s Prilogom II ovog pravilnika. Vremenski periodi spomenuti pod 2) obuhvatać će tekući dan i prethodnih 28 dana.
- (c) Inspektor cestovnog prometa i policijski službenik može provjeriti usklađenost tahografskih listića, prikazanih ili ispisanih podataka koje je zabilježio tahografski uređaj ili kartice vozača ili, u nedostatku prethodnog, pregledom svih drugih pomoćnih dokumenata koji opravdavaju nepoštovanje odredaba kao što su one člana 13., stava 2. i 3. ovog priloga.
- (8) Zabranjeno je krivotvoriti, zatajiti ili uništiti podatke zabilježene na tahografskom listiću, spremljenom u tahografskom uređaju ili na vozačkoj kartici, ili ispisima tahografskog uređaja kako je opisano u Prilogu III. ovog pravilnika. Isto vrijedi za svako rukovanje tahografskim uređajem, tahografskim listićem ili vozačkom karticom koje može imati za posljedicu krivotvorenje, zatajivanje ili uništenje podataka i/ili štampane informacije. Nikakav uređaj koji bi se mogao koristiti za takvu namjenu ne smije biti na vozilu.

Član 13.

- (1) U slučaju kvara ili nepravilnosti u radu tahografskog uređaja poslodavac ga, čim mu to dopušte okolnosti, daje na popravak ovlaštenoj radionici.
Ukoliko se vozilo ne može vratiti u bazu u roku od nedjelju dana od dana nastanka kvara ili otkrića nepravilnosti u radu, popravak se obavlja na putu.
Inspekcija cestovnog prometa ili policijskih službenika može zabraniti korištenje vozila u slučajevima da kvar ili nepravilnost u radu nisu otklonjeni.
- (2) Kada je tahografski uređaj neupotrebljiv ili neispravan, vozači upisuju na tahografski listić ili ispile zapisa ili na privremeni tahografski listić koji se prilaže ispisu zapisa ili vozačkoj

kartici, na koji upisuje podatke koji mu omogućavaju identifikaciju (broj vozačke kartice i/ili ime i/ili broj vozačke dozvole), uključujući njegov potpis, sve podatke za različite periode koji više nisu zabilježeni ili ispravno zabilježeni u tahografskom uređaju.

Ukoliko je vozačka kartica oštećena, neispravna ili izgubljena ili ukradena, vozač na kraju putovanja ispisuje podatke koji se odnose na periode zabilježene tahografskim uređajem i označava na takvom dokumentu pojedinosti koje omogućavaju njegovu identifikaciju (broj vozačke kartice i/ili ime i/ili broj vozačke dozvole), uključujući njegov potpis.

- (3) Ukoliko je vozačka kartica oštećena ili ukoliko ne radi ispravno, vozač istu vraća nadležnom organu za izdavanje kartica. Krađa vozačke kartice podliježe davanju službene izjave nadležnim vlastima države u kojoj je došlo do krađe.

Gubitak vozačke kartice prijavljuje se službenom izjavom nadležnom organu za izdavanje kartica ili nadležnim vlastima države koja je istu izdala i nadležnim vlastima države stalnog prebivališta ukoliko se one razlikuju.

Vozač može nastaviti voziti bez vozačke kartice u periodu od najviše 15 kalendarskih dana ili duže ukoliko je to potrebno da bi se vozilo vratilo u svoje poslovne prostore, pod uvjetom da može dokazati nemogućnost predočavanja ili korištenja kartice tokom navedenog perioda.

Ukoliko su vlasti države u kojoj vozač ima svoje stalno prebivalište različite od onih koje su izdale karticu i ukoliko se od potonjih traži obnavljanje, promjena ili zamjena vozačke kartice, one obavještavaju vlasti koje su izdale staru karticu o detaljnim razlozima njenog obnavljanja, promjene ili zamjene.

PRILOG II

ANALOGNI TAHOGRAF PROPISI O IZRADI, ISPITIVANJU, UGRAĐIVANJU I NADZORU

I. OPĆA OBILJEŽJA I FUNKCIJE TAHOGRAFSKOG UREĐAJA

Tahografski uređaj mora zapisivati slijedeće:

1. dužinu pređenog puta vozila;
2. brzinu vozila;
3. trajanje upravljanja vozilom;
4. trajanje drugih vrsta rada i pripravnosti;
5. trajanje prekida rada i dnevnog odmora;
6. otvaranje kućišta u koje je umetnut tahografski listić;
7. Za tahografske uređaje (elektronske) koji rade na principu signala koji se prenosi elektronskim putem od senzora puta i brzine, svaki prekid napajanja uređaja od 100 milisekundi (osim rasvjete), te napajanja senzora puta i brzine te svaki prekid signalne veze sa senzorom puta i brzine.

U vozilima, kojima se koriste dva vozača, uređaj mora na dva različita lista istovremeno i odvojeno zapisivati podatke za periode navedene pod tačkama 3., 4. i 5.

II. IZVEDBENI ZAHTJEVI ZA TAHOGRAFSKI UREĐAJ

(a) Opći zahtjevi

1. Tahografski uređaj uključuje slijedeće instrumente:
  - 1.1. Pokazne dijelove uređaja koji pokazuju:
    - dužinu pređenoga puta vozila (brojač kilometara),
    - brzinu (brzinomjer),
    - vrijeme (sat).
  - 1.2. Zapisne dijelove uređaja koji obuhvataju:
    - zapisne dijelove koji zapisuju dužinu pređenoga puta vozila,
    - zapisne dijelove koji zapisuju brzine.
  - 1.3. Način označavanja otvaranja tahografskog uređaja koji na tahografskom listiću pokazuje pojedinačno:
    - svako otvaranje tahografskog uređaja s listićima;
    - za tahografski (elektronski) uređaj kako je definiran u tački 7. Poglavlja I ovog priloga, svaki prekid napajanja uređaja duži od 100 mili sekundi (osim rasvjete), najkasnije pri ponovnom uključivanju napajanja;
    - za tahografski (elektronski) uređaj kako je definirano u tački 7. Poglavlja I ovog priloga, svaki prekid napajanja senzora udaljenosti i brzine duži od 100 milisekundi, te svaki prekid signalne veze sa senzorom udaljenosti i brzine.
2. Moguća prisutnost dodatnih mehanizama u tahografskom uređaju, koji nisu navedeni u gornjem popisu, ne smije ometati ispravan rad propisanih instrumenata ili njihovo očitavanje. Za tipsko odobrenje tahografskog uređaja treba predati zajedno s takvim dodatnim mehanizmima.
3. Materijali
  - 3.1. Svi sastavni dijelovi tahografskog uređaja moraju biti načinjeni od dovoljno stabilnih i mehanički otpornih materijala stabilnih elektromagnetskih obilježja i moraju biti tipsko odobreni.

4. Mjerenje pređene udaljenosti

Pređene udaljenosti mogu se mjeriti i zapisivati:

- pri kretanju vozila unaprijed i unazad, ili
- samo pri kretanju vozila unaprijed.

Nijedan zapis o kretanju unazad ne smije ni u kojem slučaju utjecati na jasnoću i tačnost ostalih zapisa.

5. Mjerenje brzine

5.1. Brzina će se mjeriti u rasponu navedenom u tipskom odobrenju.

5.2. Vlastita frekvencija i prigušenje mjernog uređaja moraju biti takvi da instrumenti koji pokazuju i zapisuju brzinu mogu, u okviru mjernog područja, slijediti promjenu brzine od 2 m/s^2 , ne prelazeći granice najvećih dopuštenih grešaka.

6. Mjerenje vremena (sat)

6.1. Komanda mehanizma za podešavanje sata mora biti smještena u okviru kućišta s tahografskim listićem; svako otvaranje tog kućišta mora se automatski zabilježiti na tahografskom listiću.

6.2. Ako mehanizmom koji pomjera tahografski listić upravlja sat, taj sat mora nakon što se do kraja navije, ispravno raditi najmanje 10% duže nego što traje zapisivanje, što zavisi o najvećoj količini tahografskih listića u tahografskom uređaju.

7. Osvjetljenje i zaštita

7.1. Pokazni dijelovi tahografskog uređaja moraju biti opremljeni odgovarajućim osvjetljenjem koje ne zaslepljuje.

7.2. U normalnim uvjetima svi unutrašnji dijelovi uređaja moraju biti zaštićeni od vlage i prašine. Osim toga, moraju se zaštititi od dodira kućištima koja imaju propisana mjesta za pečačenje.

(b) Pokazni dijelovi

1. Pokazivač dužine pređenoga puta (brojač kilometara)

1.1. Vrijednost najmanjeg mjernog stepenovanja na ljestvici instrumenta koji pokazuje pređenu udaljenost mora biti 0,1 kilometar. Brojke koje označavaju svakih 100 metara pređenoga puta moraju se jasno razlikovati od onih koje predstavljaju cijele kilometre.

1.2. Brojke na brojaču kilometara moraju biti jasno čitljive i biti visoke najmanje 4 mm.

1.3. Brojač kilometara mora omogućiti prikaz od najmanje 99 999,9 kilometara.

2. Pokazivač brzine (brzinomjer)

2.1. U okviru mjernog područja, ljestvica brzine mora imati linearnu podjelu od 1, 2, 5 ili 10 kilometara na sat. Vrijednost stepenovanja brzine (razmak između dvije uzastopne oznake) ne smije prelaziti vrijednost 10% najveće vrijednosti brzine koju ljestvica pokazuje.

2.2. Nije potrebno brojčano označivanje van mjernog područja.

2.3. Dužina svakog razmaka na ljestvici koji predstavljaju promjenu brzine od 10 kilometara na sat ne smije biti manja od 10 milimetara.

2.4. Na pokazivaču s kazaljkom, udaljenost između kazaljke i ljestvice ne smije biti veća od tri milimetra.

3. Pokazivač vremena (sat)

Pokazivač vremena mora biti vidljiv izvana, a očitavanje mora biti pouzdano, lako i nedvsmisljeno.

(c) Zapisni dijelovi

1. Opći zahtjevi

- 1.1. Svaki tahografski uređaj, bez obzira na oblik tahografskog listića (vrpca ili disk), mora imati oznaku koja omogućava pravilno ulaganje tahografskog listića, tako da vrijeme označeno na tahografskom listiću odgovara vremenu koje pokazuje sat.
  - 1.2. Mehanizam koji pomiče tahografski listić mora omogućiti da se listić pomiče bez praznog hoda te da se može u svako vrijeme umetnuti i izvaditi.
  - 1.3. Kod tahografskih listića u obliku diska mehanizmom za pomicanje mora upravljati satni mehanizam. U tom slučaju, okretanje tahografskog listića mora biti neprekidno i jednolično s brzinom ne manjom od 7 milimetara na sat, mjereno na unutrašnjoj ivici plohe za zapisivanje brzine vozila. Kod tahografskih listića u obliku vrpce, čiji mehanizam za pomicanje kontrolira satni mehanizam, brzina pravolinijskog pomicanja mora biti najmanje 10 milimetara na sat.
  - 1.4. Dužina pređenog puta vozila, brzina vozila i svako otvaranje kućišta s tahografskim listićem ili listovima moraju se zapisivati automatski.
2. Zapisivanje dužine pređenog puta
    - 2.1. Svaki kilometar pređenog puta mora biti prikazan na odgovarajućoj koordinati zapisom dužine od najmanje 1mm.
    - 2.2. Čak i pri brzinama koje dostižu gornju granicu mjernog područja, zapis dužine pređenog puta mora biti jasno čitljiv.
  3. Zapisivanje brzine
    - 3.1. Bez obzira na oblik tahografskog listića, pisaljka za brzinu mora biti vođena pravolinijski i okomito na smjer pomicanja listića. Međutim, kretanje može biti i kružno ako su zadovoljeni slijedeći uvjeti:
      - trag crtanja pisaljke mora biti okomit na srednji opseg kruga (kod tahografskog listića u obliku diska) ili okomit na uzdužnu os plohe predviđene za zapisivanje linearne brzine (kod tahografskog listića u obliku vrpce),
      - odnos između polumjera zakrivljenosti traga nacrtanog pisaljkom prema širini polja predviđenog za zapisivanje linearne brzine ne smije biti manji od 2,4: 1, nezavisno o obliku tahografskog listića,
      - oznake na vremenskoj ljestvici moraju na zapisnoj plohi presijecati krivulju istoga polumjera kao što ga ima trag koji crta pisaljka, a razmak između oznaka na vremenskoj ljestvici mora prikazivati vremenski odsječak koji nije duži od jednog sata.Svaka promjena brzine od 10 kilometara na sat mora biti prikazana na odgovarajućoj koordinati zapisom dužine od najmanje 1,5 milimetra.
  4. Zapisivanje vremena
    - 4.1. Tahografski uređaj mora biti konstruiran tako da se vrijeme vožnje uvijek bilježi automatski te da je moguće kad je potrebno pomoću prekidača posebno bilježiti ostale vremenske periode.
    - 4.2. Na osnovu oznaka zapisanih tragova, njihovih relativnih položaja i, ako je potrebno, oznaka navedenih u članu 3. Priloga I. ovog pravilnika, mora nedvosmisleno biti jasna razlika između različitih perioda. Različiti periodi trebaju se na zapisu razlikovati različitim debljinama relevantnih tragova ili bilo kojim drugim oblikom koji osigurava jednaku mogućnost očitavanja i tumačenja zapisa.
    - 4.3. Ako je posada vozila sastavljena od više od jednog vozača, zapisi iz tačke
      - 4.1. Poglavlja II ovog priloga, moraju biti na dva odvojena tahografska

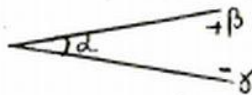
listića, pri čemu se svakom vozaču dodjeljuje jedan. U tom slučaju pomicanjem odvojenih tahografskih listića mora upravljati jedan mehanizam ili sinhronizirani odvojeni mehanizmi.

(d) Mehanizam za zatvaranje

1. Kućište u koje je uloženi tahografski listić ili listići i u kojem se nalazi mehanizam za podešavanje sata mora biti opremljeno sigurnosnom napravom protiv otvaranja.
2. Svako otvaranje kućišta u koje je uloženi tahografski listić ili listići i u kojem se nalazi mehanizam za podešavanje sata automatski se zapisuje na tahografskom listiću odnosno tahografskim listićima.

(e) Oznake

1. Na prednjoj strani tahografskog uređaja moraju biti slijedeće oznake:
  - mjerna jedinica pređenog puta s kraticom »km« neposredno do brojača kilometara,
  - blizu ljestvice brzine, oznaka »km/h«
  - mjerno područje brzinomjera u obliku » $V_{\min}$ ...km/h, $V_{\max}$ ...km/h«, ako to nije označeno na tipskoj tablici uređaja. Ti zahtjevi ne vrijede za tahografe odobrene prije 10. augusta 1970. godine.
2. Tipska tablica mora biti ugrađena u uređaj i imati slijedeće oznake, vidljive na uređaju nakon ugradnje:
  - naziv i adresu proizvođača tahografskog uređaja,
  - tvornički broj i godinu proizvodnje,
  - oznaku tipskog odobrenja za tip tahografskog uređaja,
  - stalnicu »k« uređaja u obliku »k=...okr/km« ili »k=...imp/km«,
  - moguće je i mjerno područje brzinomjera u obliku propisanom u tački 1.,
  - ako je tahograf osjetljiv na nagib tako da to utječe na prekoračenje dopuštenih granica pogrešaka tahografskog uređaja, dopušteni kut u obliku:

pri čemu je α kut koji zatvara prednja ploča tahografa s vodoravnom ravninom i u kojem je položaju tahografski uređaj tipski ispitan, a kutovi β i γ prikazuju najveći dopušteni otklon prema gore odnosno prema dolje od kuta α .

(f) Najveće dopuštene greške tahografskog uređaja (pokazni i zapisni dijelovi uređaja)

1. Na ispitnom mjestu prije ugradnje:
  - a) za dužinu pređenoga puta:
    - $\pm 1\%$ više ili manje od stvarne dužine, uz uvjet da mjerena udaljenost nije manja od 1 km;
  - b) za brzinu:
    - ± 3 km/h više ili manje od stvarne brzine;
  - c) za vrijeme:
    - $\pm$ dvije min na dan, a najviše 10 minuta nakon 7 dana, ako hod sata bez navijanja nije kraći od sedam dana.
2. Kod ugradnje:
  - a) za dužinu pređenoga puta:
    - $\pm 2\%$ više ili manje od stvarne dužine, uz uvjet da mjerena udaljenost nije manja od 1 km;

- b) za brzinu:
± 4 km/h više ili manje od stvarne brzine;
  - c) za vrijeme:
± dvije minute na dan, ili
± 10 minuta na 7 dana.
3. Tokom upotrebe:
- a) za dužinu pređenoga puta:
± 4% više ili manje od stvarne dužine, uz uvjet da mjerena udaljenost nije manja od 1 km;
  - b) za brzinu:
± 6 km/h više ili manje od stvarne brzine;
  - c) za vrijeme:
± dvije minute na dan, ili
± 10 minuta na 7 dana.
4. Najveće dopuštene greške propisane u prethodnim tačkama 1., 2. i 3. vrijede za temperature od 0°C do 40°C, mjereno neposredno na tahografu.
5. Mjerenje najvećih dopuštenih grešaka propisanih u prethodnim tačkama 2. i 3. izvodi se u uvjetima propisanim u Poglavlju V. ovog priloga.

III TAHOGRAFSKI LISTIĆI

(a) Opći zahtjevi

1. Tahografski listići moraju biti izrađeni na način da ne ometaju normalan rad tahografskog uređaja te da zapisi budu neizbrisivi, čitljivi i prepoznatljivi. Dimenzije tahografskih listića i nijedan zapis ne smiju se promijeniti tokom rada u normalnim uvjetima vlage i temperature. Osim toga, mora biti moguće na tahografske listiće zapisati podatke iz člana 12. stav 5. Priloga I ovog pravilnika, a da se ne ošteti i ne umanju njihova čitljivost. U normalnim uvjetima skladištenja zapisi moraju ostati jasno čitljivi najmanje dvije godine.
2. Trajanje zapisivanja na tahografskim listićima, bez obzira na njihov oblik, mora biti 24 sata. Ako je međusobno povezano nekoliko diskova, radi povećanja mogućnosti neprekidnog zapisivanja, koje se očekuje bez zapovijedi poslodavca, spojevi pojedinih diskova moraju biti izvedeni tako da zapisi na prijelaznim mjestima ne pokazuju ni prekid ni preklapanje.

(b) Plohe za zapisivanje i njihove ljestvice

1. Tahografski listići moraju imati slijedeće plohe za zapisivanje:
  - plohu predviđenu isključivo za zapisivanje podataka koji se odnose na brzinu,
  - plohu predviđenu isključivo za zapisivanje podataka koji se odnose na dužinu pređenoga puta vozila,
  - jednu ili više ploha za zapisivanje podataka koji se odnose na vrijeme upravljanja vozilom, druge vrste rada i pripravnosti te prekida rada i dnevnog odmora.
2. Ploha za zapisivanje brzine mora biti u razmjerima od 20 kilometara na sat ili manje. Svaka razdjelna crta mora biti obilježena brojkom odgovarajuće brzine. Kratica »km/h« mora se nalaziti najmanje na jednom mjestu zapisne plohe. Posljednja razdvojna crta mora se slagati s gornjom granicom zapisnog mjernog područja.
3. Ploha za zapisivanje dužine pređenoga puta mora biti tako razdijeljena da broj kilometara pređenoga puta bude lako čitljiv.

4. Ploha ili plohe za zapisivanje perioda iz tačke 1. moraju biti označene tako da se mogu jasno razlikovati različiti periodi.

(c) Podaci koji moraju biti štampani na tahografskim listićima

Na svakom tahografskom listiću moraju biti štampani ovi podaci:

- naziv i adresa ili zaštitni znak proizvođača,
- oznaka tipskog odobrenja uzorka tahografskog listića,
- oznaka tipskog odobrenja tipa ili tipova nadzornog uređaja u kojim se tahografski listić može upotrebljavati,
- gornja granica mjernoga područja brzine izražena u km/h.

Kako bi udovoljio minimalnim dodatnim zahtjevima, na svakom tahografskom listiću mora biti štampana vremenska ljestvica koja je tako podijeljena da omogućava direktno očitavanje vremena svakih 15 minuta te da se vremenski odsječci od 5 minuta mogu bez teškoće odrediti.

(d) Slobodna ploha za rukom zapisane dodatke

Tahografski listić mora imati slobodnu plohu na kojoj vozač može zapisati najmanje slijedeće podatke:

- prezime i ime vozača,
- datum i mjesto gdje je počela upotreba listića, te datum i mjesto gdje je završena njegova upotreba,
- registarska oznaka ili oznake jednog ili više vozila koja su vozaču dodijeljena tokom upotrebe tahografskog listića,
- stanje brojača kilometara vozila koje je vozaču dodijeljeno tokom upotrebe tahografskog listića,
- vrijeme svake promjene vozila.

IV. UGRADNJA TAHOGRAFSKOG UREĐAJA

1. Tahografski uređaj se mora u vozilo ugraditi tako da vozač može sa svoga sjedišta jasno vidjeti brzinomjer, brojač kilometara i sat, a svi dijelovi tih instrumenata, uključujući i prijenosne elemente, moraju istovremeno biti zaštićeni od nenamjernih oštećenja.

2. Konstanta tahografa »k« mora se moći prilagoditi konstanti vozila »w« s pomoću odgovarajuće naprave za prilagođavanje.

Vozila koja imaju dvije ili više prijenosnih odnosa osovina, moraju biti opremljena preklopnom napravom s pomoću koje se različiti prijenosni odnosi automatski dovode u odnos za koji je učinjeno prilagođavanje tahografa vozilu.

3. Nakon obavljenog ispitivanja vozila kod ugradnje u vozilo se kraj tahografa ili na njega na vidljivu mjestu stavlja propisana naljepnica sa oznakama bitnim za upotrebu tahografa. Poslije svakog ispitivanja tahografskog uređaja u ovlaštenoj radionici koje zahtijeva izmjenu u samoj ugradnji, potrebno je pričvrstiti novu naljepnicu sa oznakama bitnim za upotrebu tahografa na mjesto prethodne i zaštititi je zaštitnom folijom.

Na naljepnici moraju biti najmanje ovi podaci:

- naziv i adresa ili oznaka ovlaštene radionice,
- stalnica »w« vozila u obliku »w=...okr/km« ili »w=...imp/km«,
- radni opseg pogonskog točka u obliku »l=...mm«,
- datume kad su utvrđeni stalnica »w« vozila i radni opseg pogonskog točka.

4. Plombiranje

Ovi dijelovi moraju biti plombirani:

- a) naljepnica sa oznakama bitnim za upotrebu tahografskog uređaja, osim ukoliko je pričvršćena tako da se ne može ukloniti, a da se oznake na njoj ne unište;
- b) završeci spojeva između tahografskog uređaja i vozila;

- c) naprava za prilagođivanje i spojno mjesto gdje je ona uključena u spojni vod;
- d) preklopna naprava vozila s dva ili više prijenosnih odnosa osovina;
- e) spojevi naprave za prilagođivanje i preklopne naprave s drugim dijelovima tahografskog uređaja;
- f) kućišta propisana u Poglavlju II. tački (a) pod tački 7.2. ovog priloga.

U posebnim slučajevima na tahografskom uređaju mogu biti zapečaćeni i drugi dijelovi, u skladu sa certifikatom o tipskom odobrenju, a na certifikatu se moraju navesti položaji tih pečata. Samo pečati navedeni pod tačkama (b), (c) i (e) mogu se ukloniti u hitnim slučajevima; za svaki slučaj uklanjanja mora se pripremiti pismena izjava o razlozima za takav postupak koja se predaje nadležnom tijelu.

5. Kablovi koji povezuju tahografski uređaj s prijenosnikom moraju biti zaštićeni neprekinutim plastificiranim čeličnim štitnikom zaštićenim od rđe, osim ako je isti nivo zaštite od manipulacije osigurana drugim sredstvom (npr. elektronskim praćenjem) kojim je moguće otkriti prisutnost bilo kojeg sredstva nepotrebnog za ispravan rad uređaja za bilježenje, te čija je svrha spriječiti pravilan rad uređaja za bilježenje kratkim spojem ili prekidom ili izmjenom elektronskih podataka sa senzora brzine i udaljenosti. Zapečaćen spoj smatra se neprekidnim.

Ranije spomenuto elektronsko praćenje može se zamijeniti elektronskim nadzorom kojim se osigurava da uređaj može zabilježiti svako kretanje vozila, nezavisno o signalu senzora brzine i udaljenosti.

Za potrebe provođenja ove tačke, vozila M1 i N1 vozila koja su opremljena tahografom u skladu sa ovim pravilniku, a koja nisu projektirana za instaliranje kabla između senzora brzine i udaljenosti te uređaja za bilježenje instalira se adapter što bliže senzoru brzine i udaljenosti.

V. PROVJERE I ISPITIVANJA

1. Ispitivanje novih i popravljenih tahografskih uređaja
Svaki tahografski uređaj, nov ili popravljen, dobija potvrdu o ispitivanju o ispravnom radu i tačnosti očitavanja i zapisa.
Početnu provjeru i ispitivanje koja se sastoji od kontrole novog ili popravljenog uređaja i izdavanje potvrde o ispravnosti i njegovoj usklađenosti s odobrenim prototipom ovlašćuje proizvođač ili njihov ovlašteni predstavnik radionice.
2. Ugradnja
Kod ugradnje tahografskog uređaja u vozilo, tahografski uređaj i sama ugradnja moraju biti u skladu s odredbama koje se odnose na granice najvećih dopuštenih grešaka iz Poglavlja II. stav (f) tačke 2. ovog priloga.
Ispitivanja provode ovlaštene radionice na vlastitu odgovornost.
3. Redovna ispitivanja
  - (a) Redovna ispitivanja tahografa ugrađenih u vozilo obavljaju se najmanje svake dvije godine.
Ta ispitivanja uključuju slijedeće provjere:
    - radi li uređaj ispravno,
    - ima li uređaj oznaku odobrenja tipa,
    - je li pričvršćena naljepnica sa oznakama bitnim za upotrebu tahografskog uređaja,
    - jesu li pečati na uređaju i drugim ugrađenim dijelovima netaknuti,
    - koliki je stvarni opseg pogonskog točka.
  - (b) Ispitivanje u svrhu usklađivanja s odredbom Poglavlja II. stav (f) tačke 3. ovog priloga o granicama najvećih dopuštenih grešaka obavlja se najmanje svake

dvije godina, pri čemu se mora zamijeniti naljepnica sa oznakama bitnim za upotrebu tahografskog uređaja.

4. Mjerenje grešaka

Mjerenje grešaka kod ugradnje i tokom upotrebe obavlja se pod normalnim uvjetima ispitivanja, a to su:

- nenatovareno vozilo u stanju spremnom za vožnju,
- tlak u gumama prema uputstvu proizvođača,
- istrošenost guma u okviru propisanih dopuštenih granica,
- kretanje vozila: vozilo se mora kretati snagom vlastitog motora, pravolinijski na ravnoj površini brzinom od 50 ± 5 km/h; ako takav postupak ima odgovarajuću tačnost, mjerenje se može obaviti i na odgovarajućem ispitnom mjestu.